

Observatoriu ese de doue ori in
septembra, Mercurea si Sambata.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la cassa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu posta in lainstrul monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singuratici se dau cate cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politico, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Nr. 71.

— Sibiu, Mercuri 3/15 Septembre. —

1880.

Abonamentu nou la „Observatoriulu”.

Prin acésta se deschide abonamentu nou pe triluniul Octobre — Decembre a. c. si anume:

cu 2 fl. v. a. in lainstrul monarhiei,
cu 2 fl. 50 cr. seu 6 franci in strainetate.

Acei p. t. domni abonati alu caroru abonamentu espira cu ultim'a Septembre st. v. sunt rogati a'si reinnoi abonamentulu de timpuriu, pentru că se nu sufere intrerupere in spedarea diariului.

Bani de abonamentu se transmitu mai usioru si mai siguru prin asemnatuni postale (mandate) de a dreptulu la: „Observatoriulu” in Sibiu.

Esemplarie complete mai avemu numai dela 1/13 Juliu a. c.

Condițiile de abonamentu se potu vedea in fruntea diariului.

Redactiunea.

Despre architectur'a bisericésca.*)

E pentru prim'a data că cetescu intr'unu diariu, a carui programa e politic'a, cestioni moderne. Moderne dicu, pentru că nici in alte parti ale planetului nostru nu vedemtunica taxatu dupa adeverat'a lui valóre. Ba sunt puçine tinuturi in state mari, in cari vedemtunica de diferite ramuri lucrando inpreuna. In cele mai multe parti vedemtunica tóte ramurile technice concentrate in căte o singura persóna. Una si aceeasi persóna e architectu, este ingineru de drumuri si poduri, geometru, ba si silvicultoru (forestieru). Casulu primu ilu vedemtunica in tienuturi industriale, că numai aici se pote desvoltá fiacare ramu technicu pentru sine.

*) A se vedé in „Observ.” Nr. 68 col. 4-a scirile relative la acésta materia, care ar trebui se fia discutata n publicu celu puçinu de căte 10 ori pe anu.

Foisióra „Observatoriului”.

Din viati'a unui domnitoru alu lumei.

(Schitia istorica.)

Comunicata de J... C....

I.

Marcus Flavius Valerius Constantinus Maximus Pius Felix semper Augustus.

Ar crede cine-va, că cetescu numele vre-unui spoliu ambitiosu, cu tóte că acestu nume este cunoscutu in istoria sub-numirea de „Constantinu Augustu” si in calendariulu crescinu subt numirea de „Constantinu celu mare”, se pote că elu locuindu candu in Galia candu in Spania si candu in Britan'a, cu acestu nume lungu au voit u se linguiséca pe spaniolii cei vecchi. Pe tatalu-seu ilu chiamá Chloru Constantinu, care nume era destul de scurtu pentru ori-care muritoriu.

Mam'a lui Constantinu au fostu Elen'a; ea credea in religiunea crestina, carea se reslatia din ce in ce mai multu. Trebuie că au fostu o femeia forte frumósa, celu puçinu asia o arata tóte chipurile căt le-au desemnatu din memoria pictorii crestini, acésta inse nu au impededat pe Chloru Constantinu caesarulu din Britan'a de a se desparti de ea si a se casatorí cu fie'a unu din domnitorii lumei, alui Herculeu Maximianu.

Mam'a, carea professá ideile doctrineloru crestine, au avutu mai mare influentia asupra fiului seu, de cătu asupra barbatului, despre care istoria ne spune, că curtea sa constá cu deosebire din crestini si că in provinciile de sub domnirea sa au interdisu persecutarea crestinilor.

Religiunea crestina se latia totu mai tare. Dogmele religiunei basate pe iubire, au strabatutu pana la tronurile Augustiloru, si pe candu unulu, Diocletianu, se incercá a se mesurá cu ele si vojá se le sterpséca, celalaltu Herculeu Maximianu n'avea nici o grija.

Casulu alu douilea ilu vedemtunica in tinuturi agricole si industriale. Numai geometru seu numai forestieru astam in tinuturi curatu agricole.

In categori'a ultima cadu tóte tinuturile de sub corón'a stului Stefanu locuite de Romani. Nu sciu in cătu ingrijesce legea din punctulu de vedere technicu de acelea tinuturi, că precum se vede in realitate, nu se lucra nimicu. Déca edificii publice că biserică, scóla, case comunale etc. nu se controlédia de technicii denumiti de cătra statu, apoi cum voru fi stându edificiile privatilor? Se vede că si in privint'a acésta trebuie se urmamu proverbului: „Ajuta-te insuti, că se'ti ajute si D-dieu.”

Póte că mai sunt si alte casuri, in care binele publicu este totu asia de neglesu. Asia am auditu, că in calitate de technicii functionédia nisce individi, cari nici n'au vediutu technic'a in vieti'a loru. Unu figurantu (fectoru care alerga cu stégulu la mesuratori), seu corporali, sergenti dela corpulu de geniu seu pioniri (militia technica austriaca) occupa posturi de ingineri la comitate, precum dicu, am auditu, nu sciu déca e adeverat. Fiindu acestea adeverate, avemu cu atatú mai multa causa de a urmá proverbului mentionatu.

Nu voiu se fiu unilateralu si credu că asiu gresi, déca n'asius cugetá si la oficile parochiale, comunale, la comitetele bisericesci, scolastice, carii se straduesc si aduna banii necessari pentru biserica seu scóla, pentru că in fine se-i cheltuésca pe caramida si varu, éra candu ajungu la coperisul, se le lipescu cu totulu parale. Si pentru ce? pentru că nu se indura a se duce la orasul, la unu ingineru seu architectu, pentru că se le faca unu planu si socotél'a edificiului, de órece acesta aru cere 50 seu 100 fl. Mai bine se ducu la „maistru” (zidariu cu cioreci vineti). Acesta nu cere nimicu pentru sfatu, éra daca'l'u intréba de sum'a ce s'ar cere la inffintarea planului, elu chiaru si candu scie bine că nu sunt de ajunsu, totusi dice cu liniscesu sufletésca, că ajungu, fiindcă pentru sfatu nu ilu poti face responsabilu că pe ingineriu seu pe architectu, care 'ti-a da negru pe albu. La „maistru” mai jóca rola si interessulu; că-ci fiindu elu insusi intreprinditoru, cugeta că mai bine o vrabia in mánă, decatú o suta pe

siura, mai bine cheltuésce acum miile simple in o parte din edificiu, decatú in vreо cátiva ani miile duple pentru edificiulu intregu.

In cătu despre calificatiune si aptitudine, acésta nu voiu se li-o denegu sunt „maistrii” zidari forte buni; dara nici odata nu e bine a'lu intrebuintia fara veghiare din partea inginerului seu architectului.

Unu altu neajunsu avemu in materialu. Materialulu principale e caramid'a; piétra cioplita se intrebuintid'a raru si puçina, pentru că lipsescu lucratorii. Se vedemtunica inse si prepararea caramidei. Fabricantii de caramida in cele mai multe parti ale patriei nóstre sunt mai totu tiganii. Mai cu séma ripelle ce remanu in urm'a apeloru mari de primavéra, e loculu esplotatarii lutului pentru caramida. Formele caramidei sunt averea tiganului. Principalul tocmesce atatea mii de caramida, mi'a d. e. cu 2 florini, 2 pâni si 10 cupe farina de maliga. Ce dimensiuni se aiba caramid'a, căt se se puna intr'unu cuptoriu pentru că se se pote arde cum se cade, acestea sunt dispositiunile tiganului.

Apoi se ne miram, că dupa ce se curma lucrarea pe unu timpu órecare, zidulu se smacina cu incetul si apoi se preface in ruine. Asia dara nu este nici o mirare, daca preste cátiva ani se derima chiaru unele biserici.

Relativu la creparea paretilor la biserici si la alte edificii mai inalte, mai trebue observatu, că nu in tóte casurile este caus'a maiestrulu, zidariulu, nici materialulu, ci si fulgerulu, trasnetulu. Chiaru pe la noi, unde satele sunt asiediate pe locuri umede, sunt espuse edificiile la tempestati grele, si multe crepaturi de pareti sunt causate prin trasnete. Déca in contra acestui inamicu alu creatiunilor omenesci nu se intrebuintid'a sigurulu aparatori, parafulgerulu (Blitzableiter), acésta o vinuescu inveniatii insusi, pentru că abia acum s'au latitu intre inteligintia insemnatarea parafulgerului.

Vien'a, 7 Septembre 1880.

Theofilu Ratiu,
absolutu de technica din Vien'a.

Sub Diocletianu crestinismulu au avutu mare norocu. Herculeu Maximianu si Galeriu Maximianu nu'l'u persecutau, ba nici nu observara progressulu celu mare, care'l'u facea, ei nu cunoseau altu scopu alu vietiei loru, de cătu a folosi totu momentulu domnirei pentru a sacrificá cătu se pote mai multu desfatarilor.

Lui Galeriu Maximianu nu i-au prea placutu, cumca Constantinu inveniatia dela Diocletianu doctrinele fundamentale ale filosofiei de statu; unu omu, carele basandu-se pe poterea sa dura, au ajunsu din gregariu pana la demnitatea de Caesaru, vediendu zelulu tinerului pentru inveniatie si tinut'a sa nobila, au dedusu ceva si pentru viitoriu.

Caesaru deci nu lasá nici unu momentu nefolositu si in totu chipulu cautá, că inca de timpuriu se repuna pe acela, care sicuru i va stá si lui candu-va incale.

Galeriu Maximianu incepù resbelulu in contra sarmatiloru. De beliduce au alesu pe Constantinu si si-au alesu legiuile astfelui, in cătu noulu beliduce se nu se mai reintórcă. Inse eroismulu si cunoscintiele bellice ale lui Constantinu au condus legiuile la invingere, si finindu resbelulu cu sarmatii, pe ducele loru l'au adus legatu si l'au presentat lui Galeriu. Acesta nu s'au bucuratu de noroculu tinerului erou, pentru că au observatu indata, că Constantinu sub decursulu resbelului si-au castigatu admiratiunea si iubirea legiuilor.

Dupa acésta au urmatu denumirea Caesariloru si Constantinu fu delaturatu.

Constantinu si-au manifestatu indignarea sa inaintea lui Galeriu, prin ceea ce au descoperit Caesaru-lui doritoru de domnire, cumca si elu aspira la potere.

— Esti tineru inca, i respunse Galeriu, in etatea ta eu eram inca gregariu.

— Sciu atata cătu unu gregariu, sciu inplini si aceea ce pote unu Caesaru! — i replică Constantinu.

Caesariulu rise cu hohotu.

— Se scí fetulu meu, că eu m'am luptat cu lei si asia am ajunsu Caesaru. Tu vrei se emuledi cu mine? — tu care abia te-ai despartit de léganu, privesce

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare căte 7 cr., la a dou'a si a trei'a căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin asemnatuni postei statului, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului.

„Observatoriulu” in Sibiu.

Lord Gladstone aparatori alu nationalitatiloru.

Pe cătu timpu se aflase imperatulu Napoleon III in culmea poterei si a gloriei sale, principiul nationalitatiei, pe care densulu si gubernulu seu ilu proclamase pentru tōte natiunile asuprite, si incepuse a fi aplicatu cu mare folosu pentru libertatea si cultur'a natiuniloru, chiaru si in unele staturi poliglotte. Dupa caderea lui Napoleon, asupritori luandu curagiul se aruncara din nou cu adeverata furia asupra nationalitatiloru si a limbei fiacareia pentru că se le nimicésca. Urmarea cea mai de aproape fu in Turci'a resboiu pāna la exterminare, in Ungari'a pace armata, discordiile in permanentia, ruin'a tierei prin datorii si deficitie fara exemplu.

De candu renumitulu Lord Gladstone ajunse in Britani'a mare la potere cu partid'a sa in adeveru liberala, asupritori nu afla destule cuvinte de insulte contra acelui ministru renomatu, si acēsta din cauza, că densulu apara pe nationalitatile asuprite si tiranite cu mai multa caldura si perseverantia precum si cu argumente mai tari decătu o facea Napoleon si ministrii sei.

Unii membrii egoisti ai parlamentului atacandu pe lord Gladstone pentru marea favore ce arata cātra nationalitatii, ilu inculpara cu panslavismu, că si cum elu ar lucrā pe man'a Russiei. In sie-dinti'a din 4 Septembre ministrul le respuse prin o cuventare din cele mai stralucite, in care spuse verde, că acei coservatori, carii sub pretestu de a sustiné unu imperiu desfrenat cum este si celu turcescu, aprōba sugrumarea nationalitatiloru, sunt ei in sufletele loru tirani, complici (vinovati) la tirania si vrasmisi ai civilisatiunei. De ani 20 incocé Turci'a facu datorii preste 200 milioane libre sterline (2 miliarde florini) si de cāte ori luā milioane inprumutu, totudeuna ministrii ei se jurau că voru se civilisedie pe popora si se le faca libere, totudeuna inse au insielatu pe popora, pe Europ'a si pe tōta lumea.

Unii deputati vorbisera cu mare urgja contra locuitorilor din Muntenegru; Gladstone le respuse in termini tari, că ei nu cunoscu pe acelu poporu admirabile, pe acea mana de ómeni, carii sunt cei mai heroici din tōta Europ'a, éra daca ei nu s'au potutu civilisá pāna acum, vin'a o pōrta numai turcii, carii iau strimtoratu in acei munti, unde apoi muntenegrinii isi aparara sute de ani independenti'a loru si tocma eu acēsta probara, că dispunu de o minunata potere de viētia si că merita libertatea. In fine ministrul Gladstone declară susu si tare, că Europ'a nici-decum nu se va bucurá de pace, pāna candu nu voru scapá tōte nationalitatile christiane, cu limb'a, cu literatur'a si cu tōte institutiunile loru de sub jugulu tiraniei.

Din acestea si alte actiuni că acestea ale ministerului actuale din Londr'a se pōte esplicá usioru man'a neinfrenata a mai multor diarie amice ale tiraniei.

Cantari unguresci profane in biserica romanésca.

O corespondentia cu dat'a 20 Aug.: lunga de 1 cōla désa, aduce la cunoscinti'a publica nesce scandale de tiéra, ce s'aru fi intemplatu in biserica gr. orientala romanésca dela Halmagiu in Zarandu, in presenti'a si cu invoirea onor. domnu parochu si protopopu Ioanu Groza. Serbandu-se adeca in 6/18 Augustu dio'a de schimbarea la facia si totuodata aniversari'a de ani 50 a Maj. Sale monarhului nostru, candu colo, la priciasna, in locu de a se cantă acēsta, sau dōra usitatulu himnu imperatescu, in limb'a natiunei si a bisericei romanesci, s'a cantatu unu himnu profanu magiaru: Isten áld meg a magyart (Dómne binecuvanta pe magiaru) dela poetulu Kölcei, éra himnulu imper. nu s'a cantatu de locu.

Cu atāta nu a fostu de ajunsu, ci in Augustu, pe care di este pusa dio'a lui Stefanu I regelui Ungariei, in aceea si biserica dela Halmagiu, sub pontificarea aceluiasi protopopu gr. orientale, ne pomeniramu că in locu de priciasna se cantă o alta poesia magiaru, profana si mai multu revolutionara dela Vörösmárti: Hazádnak rendületlenül etc.

Dn. corespondente asigura, că dn. protopopu fu intrebatu seriosu, pentrue mai inmultiesce si elu serbatorile, candu din mare nefericire, avemu si asia prea peste mesura multe, spre a saraci si ruinā cu ele pe poporu, dsa inse a respunsu, că serbédia pe regele Stefanu din porunca consistoriala comunicata la clerulu intregu prin cerculariu Nr. 338 din 1878 intemeiatu pe ordonanti'a ministeriala Nr. 203 alu aceluiasiu anu. Este inse prea bine cunoscutu, că acelu fermanu alu ministrului de culte a revoltatu in contra lui nu numai pe calvini si luterani preste totu, ci si pe cei mai multi catholici intru atāta, cătu acelasiu ministru a trebuitu se'si retraga ordonanti'a cu alt'a, ce pōrta Nr. 539, dupa aceea si consistoriulu si-a retrasu cerculariu seu prin altulu cu Nr. 1071, prin urmare protop. Groza nu trebuea se serbedie pe 20/8 Augustu si cu atātu mai puçinu se cante in biserica poesii calvinesci.

Sunt preste 50 de ani, de candu gubernele care erā dupa timpuri, s'au incercat de repetite-ori se introduca acea serbatore prin porunci de ale loru, inse chiaru magiarii s'au oppusu din respoteri si s'au cassatu. Anume protestantii o respingu cu energiā din principiu, dicindu, că confessiunea loru religiōsa nu recunoscce nici unu Santu, nici in ceriu nici pe pamantu si că cu atātu mai puçinu voiescui se scia de regele Stefanu I că santu, pentru-că elu a introdusu ce e dreptu, mai multe legi germano-latine in tiéra, cu scopu de a scôte pe magiari din infricosat'a barbaria in care innotau, că inse elu versase in viētia sa fōrte multu sange vinovatu si nevinovatu, chiaru christianismulu l'a introdusu mai multu numai cu poterea armelor si prin atrocitatii selbatice; asia dara, inchiaie calvinii, pe unu rege care a omorit in viētia sa multe mii de ómeni, — nici chiaru catholicii nu'l potu avé de santu.

Unguri nu voru se scia pe regele Stefanu de suntu; vinu inse romanii, i se inchina si i canta in bisericele loru poesii calvinesci, profane, fōrte fanatice si de tendentia de a face pe tōta lumea numai magiara, dupa sententi'a acelorasi poeti: „Totu omulu se fia omu si magiaru.“ Si acestea tōte, numai cu scopu că se placa miciloru tirani din tīnūtului Zarandului, precum dice dn. corespondente. Alte reflecțiuni aspre, de si juste, a le dlui corespondente le tīnemu pentru redactiune. Destulu atāta, că de aci incolo nu mai are nimeni dreptu a strigă totu numai contra bietiloru sat-mareni in glodati intre atātea limbi straine, că-ci astadata batjocur'a nationala si profanarea bisericei orientale s'a intemplatu intr'unu districtu aprōpe curatu romanescu, sub conducerea unui protopopu. Teribila bōla este servilismulu, amare si funeste voru fi fructele lui. De va merge asia, celu multu in 50 de ani loculu protopopului Groza ilu va tinea unu calvinu sau vreunu jidovu baptisatu.

Aniversarea luarei redutei Griviti'a in 30 Augustu st. v. 1877 de cātra trupele romane.

Diariulu „Romanulu“ saluta diu'a memorabila de 30 Aug. st. v. prin urmatorele cuvinte insufletitōre:

„Astadi se inplinescu trei ani, de candu unu stralucit u si maretii faptu de arme reinnodă firulu traditiunei nationale de vitejia.

„Acum trei ani, dupa o amortire de aprōpe trei secole, in care tiér'a trecuse prin cele mai grele si mai pericolose peripetii, ostirea romana — subt comand'a M. S. R. Carolu I — inplantă pe inaltimile Grivitiei cu gloria si onore tricolorulu romanescu.

„Acum trei ani, romanii calcara cu vitejia pe urmele vitejiloru lui Mihaiu Bravulu si luandu din nou intaririle, la pōlele caroru zacu mormintele eroilor cadiuti, candu Mihaiu Vitézulu le luase acum trei vēcuri.

„Din'a de astadi, di de revelare pentru natiunea romana, e o di mare.

„O salutam cu respectu, si cu noi inpreuna o salută tōta suflarea romanésca.

„Ea fu inceputulu unei nove ere; ea dovedi lumei intregi, că urmasii legionarilor români dela gurele Dunarii sunt demni de stramosii loru; că au pastrat neatinsse calitatile loru resboinice si că, in iubirea-le de tiéra, sunt gata in totu momentul de a isi jertfi viētia pentru a o apără si a-i ocruti drepturile si onorea.

„In aventulu bucuriei ce simtimu, la acēsta marétiā data nationala, suntemu datori a ne aduce aminte de gloriosii martiri ai independintiei si a depune o lacrima de durere si de recunoscintia pe mormintele loru.

„Natiunea intréga le a ridicat, in ănima'i, unu monumentu neperitoriu, si generatiunile viitōre, ce voru fi crescute in respectul si recunoscintia cātra densii, voru fi gasitul in faptulu loru, in devotamen-

vesce acestu pumn, acestu bratii, acestu pieptu si invatia a tremură de Galeriu.

Constantinu isi intinse pumnii inaintea lui Galeriu. — Este si acētă potere că si in ai tei si daca si mintea mea le va stă in ajutoriu, fi sicuru, că domni'a ta se va nimici, că si candu ar fi din posdari.

Caesarulu celu duru isi ridică pumnii.

— Bine — i dise lui Constantinu — daca esci asia de tare că mine, lupta-te aici in circu, cu acelu leu, cu care iti demanda superbi'a se te lupti.

Cursorii lui Galeriu au strabatutu tōte stradele Nicodemiei anuntiandu prin sunetulu trambitielor locuitorilor, cum că Constantin, invingitorulu sarmatiloru, vrendu se'si arate Nicodemieniloru curagiulu si poterea sa se va luptă in circu cu unu leu.

Sōrele resarí lucindu dintre dealurile Bithiniei, isi inprasciā radiele prin spatiulu unde avea se se lupte fitoriu domnitoriu alu lumei, unde doui principi din lumea acēsta aveau se'si mesure poterile intr'unu duelu poternicu.

II.

Locuitorii din Nicodemi'a se pregateau pentru o serbatore mare.

Comodu au datu romaniloru ocasiune de a vedea unu Augustu luptandu-se cu unu leu, elu a avutu grija, că Augustului se nu i se intempe nimic'a din partea leului, dar numai Nicodemienii au potutu ajunge se vēda pe unu fiu de Caesaru luptandu-se cu unu leu alesu de elu insusi si inca din grati'a lui Galeriu, singur si numai cu o sabia româna scurta.

Grecii din Nicodemi'a se inbracara in vestimente de serbatore.

Circulu erā situat u afara de cetatea Nicodemi'a pe partea ei sudica; erā unu edificiu gigantiu in forma de cercu cu doue ronduri de galerii si cu trei ronduri de loge. Acestu edificiu colossal erā descoperit, pōte pentru aceea, că gladiotorii, — in acaroru sangerare Nicodemianii se delectau — se pōta vedea celu puçinu

pentru ultim'a data sōrele lucitoriu si se'si pōta luā remasu bunu dela elu.

Maximianu Galeriu isi ocupă loculu in logi'a imperatésca, logiele si galeriele erau indesuite de poporu si toti asteptau cu cordare resultatulu luptei.

Si ómenii acestia se sciau interessă de sōrtea invingitorului sarmatiloru. Pe ei i au deditu români cu aceste plăceri, cari se deosebiau acum de tigrui numai intru atāta, că acestu din urma se delectăd in sangele caldu alu victimei sale, pe candu români aruncau ómenii in ghiarele si dintii animalelor si se delectau in agoni'a victimelor.

Erā de lipsa unu fiu de Caesaru, unu erou tineru, că poporulu din orientu se scie, că ce pretiu are sangele omenescu.

Constantinu nu potea merge in logi'a lui Galeriu, calea erā inchisa dinaintea lui, elu numai că invingitoriu se potu prezenta dinaintea Caesarelui.

Galeriu s'a ingrijit u leulu, cu care avea a se luptă tinerulu erou, se fia unu exemplariu nobilu si se fia flamanditu bine.

Si in adeveru au si fostu unu exemplariu raru.

Candu Galeriu au datu semnalulu pentru introducerea luptatorilor, locuitorii Nicodemiei, multimea pri-vitōre au eruptu in esclamari care ajunsera la culmę, indata ce se prezenta tinerulu erou pe aren'a circului. Galeriu primi aclamarile acestea cu unu surisu ironicu.

Presentarea lui Constantinu intr'adeveru au fostu petrundietore.

Pe capu portă coifu de argintu cu acul'a româna, de sub care ochii lui ardiori aruncau schintei spre logi'a imperatésca, pieptu i erā acoperit cu unu pieptariu de argintu, in care se resfrangeau radiele sōrelui, pitorele i erau acoperite cu incaltiaminte din soldi de argintu si in mana tīnea o sabia româna scurta.

Galeriu vediendu'u astfelu inbracatu nu'si potu tīnea rīsul suu ironicu. Tinerulu erou au observat acēsta si-au datu semnu pazitoriloru preste incuiatorele leiloru. Poporulu Nicodemianu asteptă fara resflare. Constantinu isi ridică coifulu de argintu si'u

aruncă josu, isi desfacă pieptariu si'u aruncă dela sine si desfacendu'si chiaru si incaltiaminte, stă cu capulu golu, desculțiu, numai cu o tunica romana, lasandu'si — pōte pentru a se apără de unghile leului — numai doue curele de cari erā aternata tunic'a pe umeri.

— Nebunulu — murmură Galeriu se lasa fără nici un mijloc de aperare.

La unu semnu alu Caesarului usi'a inchisorei unde erā leulu se ridica.

Prin ea apare unu leu africanu maiestosu, mai antaiu isi preāmbă privirea sa preste poporu, apoi plēca cu pasi lini. Usi'a cadiu cu o repediune mare si prin sgomotulu causatu se cutremură leulu, apoi intindindu'si pitorele de dinainte astăpta cu cordare, se vēdă ce i se va intemplă.

Eroului tineru ficsă poternic'a sa privire asupra leului.

Leulu observandu acea privire isi plecă capulu si isi mai preāmbă inca odata privirile inpregiuru. Si au observat contrariulu, acēsta o probédia prin aceea, că incepe a bate nessipulu arenei cu cōd'a sa, a privi spre partea unde se află fiul de Caesaru mesurandu'u cu privirea sa, candu privirea lui se intalnă cu alui Constantinu deschidiendu'si gur'a, facu se resune o voce teribila, dintii lui, că si totu atātea lanci ascutite erau indreptati spre tinerulu erou.

— Ah! — eslamă Constantinu — si tie-ti plac spectacole.

Se vede, că leulu au intielesu batjocur'a, pentru că s'au ridicat in doue pitore si aprindendu-se au plecatu cu pasi lini cātra inamiculu seu.

Constantinu asteptandu, nu s'au misicatu din loculu seu, leulu s'au oprit.

— Galerie — eslamă Constantinu, eu o voce tare — dă ordinul canelui teu se plece.

Caesarulu si-au musicat budiele de au cursu sange.

(Finea va urmă).

tulu ce au arestatu pentru tiéra, unu exemplu pe care'si voru face o onore si o datoria a'lu imită."

O voce russesca despre caletori'a imperatului Austriei in Galitia.

Diarilu „Golos“, vorbindu despre acésta caletoria scrie urmatorele:

„De faptu Polonii n'au nici unu motivu de a fi recunoscetori dinasthiei habsburgice, care a datu primulu semnalu pentru inpartirea Poloniei, ba care a smulsu chiaru acestui statu, inca mai inainte de inpartire, provinci'a Zips in 1769 si tinutulu Sandezki in 1770. Astfelui Polonii suferira in cursu de sute de ani o violinte pressiune din partea Austriei, pressiune indreptata contra nationalitatiei si institutiunilor lor politice. Dupa anulu 1772 fură inlaturate limb'a si administratiunea polona, si la Congressulu din 1815 dela Vien'a, Austri'a fu aceea, care impiedecă pe imperatulu Alexandru I de a ajutá la renascerea regatului Poloniei. Totu Austri'a fu aceea, care la 1863, prin politic'a sa cea marginita, sprijiní nebun'a revolutiune din regatulu Poloniei si distruse astfelui toté combinatiunile politice ale marcusului Wielopolsky pentru Warszawi'a si Poloni'a. Déca dela 1870 incóce se schimbă sistemulu politicu din Austri'a fatia cu Poloni'a, apoi ea a fostu silita la acésta de infrangerile dela Solferino si Sadowa, éra nu din dorint'a de a face dreptate Polonilor, pe candu imperatii Alexandru I si II, că invingetori in anii 1815 si anii 1862, éra nu că invinsi, acordara Polonilor de bunavoie, multu mai multe drepturi de cătu aveau Galitianii. Daca, dupa cum vedem acum, Polonii acórdă stapanilor loru nu numai fidelitate politica, ci le mai facu si o primire stralucita, apoi ei probédia prin acésta, că au ruptu cu trecutulu loru revolutionariu, că sunt capabili a fi credinciosi, politiceste vorbindu, si că ei observandu unu mare respectu pentru nationalitatea loru, uitandu'si trecutulu, potu simti pentru suveranulu loru unu amoru solemnu si care merge crescendu pánă la entusiasmu. Acésta este adeverat'a primire facuta imperatului Franciscu Josifu."

Despre aceeasi caletoria diariulu polonu „Gazetta Narodowa“ se esprima in urmatorii termini:

„Este veditu că imperatulu n'a venit in Galiti'a cu intentiunea de a cautá aici amicit'a Russiei si de a strange si mai tare legaturile care unescu pe Austri'a cu Russi'a; de asemenea este veditu că monarchulu nu ne-a daruitu Wavelburgulu spre a indemná prin acésta pe fratii nostrii din Poloni'a russesca la amoru si fidelitate cătra Tiaru. Astfelui dara, déca acésta caletoria nu este uvertur'a (inceputulu, introducerea) pentru unu dantiu resboinicu, apoi ea este si mai puçin o simphonia de pace. Pentru acésta vorbescu faptele, care insemná multu mai multu in istoria de cătu enunciarile organelor oficiose, redactate cu politeti diplomatice.“

(Dupa „Romanulu.“)

Érasi philloxera.

Infricosiati pericolu amerintia pe cultivatorii de vii in toté tierile vinicole. Onor: domnu pretorul Andrei Cosma dela Tasnadu in Selagiu ne asigura dupa date oficiai, că spurcat'a insecta philloxera a strabatutu si incepulu a nimicí viile si in Ungari'a, că-ci dupace s'au esterminatu preste 700 jugere (pogone) de vii la Panciov'a, in anulu trecutu s'au mai descoperit la Pirnu, la Carei (Nagy-karoly), la Satmaru, Keszhely, Casodi'a, éra in anulu acesta la Semendri'a (Szendrő), Taki si in lumile din urma la St. Andreiu, Aradu, Pele, Sarendielu, Santau (T. Szanto).

In Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a se cultiva preste 730 mii de jugere catastrali (de 1600 stanj.) vii de diverse calitati; sute de mii de familii isi au traiulu vietiei loru numai din cultivarea viilor, éra pentru alte atátea vendiarea de mustu si de struguri tóm'a insémna scaparea din ghiaiale executorilor de inosite si de usurari. Sunt tinuturi, in care daca nu se cocu strugurii in cátte 3—4 ani, dara se face vinu bunu in alu 5-lea, munc'a grea a cultivatorului totu se platesce pe totu periodulu acela.

Dn. A. Cosma, dupace facuse trist'a esperiintia practica chiaru in comune de a le subprefecturei d-sale, isi tinu de o nobila datorintia patriotica a vení (cale de 3 dile) la adunarea generala din Turd'a cu scopulu anuntiatu de timpuriu, de a dá vinicultorilor mai multe informatiuni pretiose si absolut necessarie de a le cunóscet, a luá in ajutoriu si microscopulu spre a infaclosiá blastemat'a insecta in diversele stadii ale desvoltarei. Vorb'a

este de a perde tiér'a si poporulu milioane; cu toté acestea dn. A. Cosma nu ajunse că se'si tina instructiv'a sa dissertatiune practica, din cauza că adunarea fu silita se asculte cu dio'a intréga alte minuni, precum-că: Asociatiunea inparte totu numai burse si ajutorie la studenti si la baiati industriari, că presiedintele nu numera bine pe membrii Asociatiunei, că de ce se se comita erori de péna si de tipariu, că asia si pe dincolea, numai că se tréca timpulu cu secaturi.

Spre a desdauna in cătuva pe publicu, dn. pretorul puse la dispositiunea Asociatiunei si a comitetului mai multe exemplarie de filoxera in 3 sticle si 1 cutie. Aceleia se afia depuse in cancelari'a comitetului, Sibiuu, strad'a Cisnadie Nr. 7, (casele clerului) spre vedere si cercetare din partea toturor căti se interessédia de viniculture. Noi le-am ceretat cu unu microscopu, care inmăresce obiectele de 250 de ori. Te ingretiosiedi la vedearea filoxerei. Unele din ele inca totu mai misica, sunt vii.

Intr'aceea noi rogaseram pe on. dn. Cosma, că se ne comunice si noua dissertatiunea sa despre filoxera si noi o vomu publicá cătu mai curendu in interesulu economilor nostrii.

Discurse parlamentare tinute in cestiunea agraria transilvana.

Siedint'a din 8 Juniu 1880.

(Úrmare.)

Ugron Gábor: On. Casa! Aline'a ultima a §-lui dispune, că possessiunile de paduri nu sunt obiectu de schimb prin comassare. Acésta dispositiune este diametral opusa legei de comassare din Ungari'a, care face si padurile obiectu de comassare. Eu afu că e unu lucru fórt folositoru si practicu că se se supuna si padurile comassarii. Deci rogu pe on. Casa se nu eschida orice posibilitate cu privire la paduri acolo, unde acele sunt atátu de merunité de nu facu nici 5 jugere in diametru. Propunu deci că sustinendu-se partea prima a aliniei a dou'a din §. 23 se se puna in cealalta parte a tecstului urmatore modificatiune:

„Padurile de regula nu formédia obiectu de schimb pe calea comassarii si acele in lips'a unei invoeli intre proprietarii de paduri se potu luá in schimb numai in casurile urmatore:

a) daca teritoriulu parceleloru de padure ce se afia pe hotarulu unei comune e mai micu de 5 jugere, intru cătu padurile nu s'ar putea comassá cu complecsulu la olala, se se inparta si intr'unu complecsu separatu;

b) si daca complecsulu neatinsu alu padurilor de o valóre neinsemnata aru paralisa comassarea corespondentie."

Bokross Elek referentulu: On. Casa! Comassarea padurilor e un'a dintre problemele cele mai grele, pentru că pe lângă pamantu mai vine unu factoru de valóre, valórea lemnelor, care in cele mai multe casuri nu ne ofere posibilitatea unei echipariuni in natura. Se ivescu o multime de greutati la comassarea padurilor si ar fi de lipsa pe lângă o norma generala o suma de dispositiuni speciale. Din aceste considerante nu afu acceptabila ide'a de comassare a padurilor si prin urmare nu potu sprigni nici amendamentul propus de Ugron Gábor, fiindu că nu incape in cadrul sistemelui acestui proceduri.

Presedintele pune la votu tecstulu comisiunie. Se primesce si prin acésta amendamentul lui Ugron Gábor cade.

§. 24. „La inpartirea cea noua competenti'a si carui proprietariu trebuie se i se dea pe cătu se va putea intr'unu complecsu, seu dupa situatiunea hotarului, in parcele cătu mai puçine.“

Possessiunea cea noua trebuie se fia de o valóre egala cu possessiunea de mai inainte a possessorului; ér'daca pe possessiunea de mai inainte s'ar afia edificiis folosivere si investitiuni, valórea reala a acestor'a trebuie se i se restituiasca, dar numai intru cătu nu si-ar putea tinea proprietatea de mai inainte, seu daca ar si putea tinea edificiile si alte investitiuni, aceste in se in urm'a dislocarei celei noue a possessiunei nu i-ar aduce nici unu folosu.“

Szikszay Lajos: Fiindu-că cunoscu casuri, in cari interpretarea stricta a acestui §. luat din art. LV: 1871 a produsu urmari fórt rele, imi iau voia a face urmatorulu amendamentu:

„La aline'a prima dupa cuvintele „pe cătu se poate intr'unu complecsu“ se se puna „seu in parcele corespondintore situatiunei hotarului, referintelor locale si intereselor economiei de campu.“

Unde partidele se invoiesc in privint'a dislocarei nu este nici o temere fatia cu tecstulu, unde in se judecatorulu are a decide cestiunea dislocarii, fiindu elu constrinsu a aplicá legea dupa liter'a ei, este silitu se inparta complecsulu intr'unu locu seu celu multu in doue, acésta in se nu este de dorit si nici nu corespunde intereselor economiei rationale nici in comitatele, cari se tinu de partium, nici in partile Transilvaniei, va se dica in intregu teritoriulu, la care se referește acésta lege.

Dreptu aceea rogu pe on. Casa că se binevoiasca a concede in interesulu economiei rationale, că si possessiunea mica se se pota dá in mai multe parcele.

Ugron Akos: Eu numai in acelu casu asiu poate se primesce amendamentul d-lui Szikszay, daca acela ar fi utilizat in modu permisivu ér' nu imperativu, că-ci altfelu s'ar putea intemplá, că si proprietariul se fia necessitat a'si primi pamanturi in cátte cinci siese locuri.

Bokross Elek referentulu: Comissiunea juridica a primitu simplu acestu paragrafu din §. 23 art. LV: 1871 numai că se nu remana acolo isolatu, comissiunea nici nu a facutu discusiune asupra lui. De óre-ce in se amendamentul lui Szikszay corespunde pe deplin principiului contemplatu in acelu §. si'i dà numai o stilisare mai corecta, eu aderendu la primirea amendamentului. (Aprobari).

Kemény Gábor ministrulu: D-lui Ugron Akos voi se'i observu numai atátu, că prin amendamentu nu este eschisa comassarea intr'unu complecsu, ci numai daca acésta este impossibilu, este permissa posibilitatea de a se dá competenti'a in mai multe parti, conformu referintelor locali si situatiunei hotarului, deci se poate primi.

Presedintele pune la votu tecstulu comisiunie, care cade, si se primesce amendamentul lui Szikszay.

§. 25. Possessiunea comună ce formédia obiectulu proportionarii, intru cătu la folosirea ei au fostu indreptatiti posessorii mai multor comune, trebuie inpartita intre singuratele comune la totu casulu in natura.

Afara de acésta segregarea in natura a competenții din possessiunea comună ce formédia obiectulu proportionarii o poate cere:

1. Din agri, lunci, fenatie, trestisuri si din atari pasiuni aflatore pe teritoriulu cultivat, din cari celu puçinu jumetate a teritoriului e acomodat pentru aratura — neconditionat si care partida interessata, fără privire la marimea competentelor loru.

2. Din paduri si munti, precum si din pasiunile isolate seu cari nu se potu folosi cu castiguri pentru altu ramu de cultura:

a) neconditionat fostii domni proprietari pentru competențele loru proprii, precum si pentru totalulu proprietelor fostilor loru iobagi, fără privire la marimea competentelor loru.

b) toti ceilalti partasi pentru competenti'a loru individuala, daca aceea trece preste 100 jugere catastrale.

Partile de possessiune individuale segregate in natura formédia proprietate libera: éra folosirea teritoriului remase comună compete partilor ce remanu in comuniune permanenta dupa proportiunea statorita.

Gáál Endre: Pe teritoriulu secuiesc sunt unele comune, mai alesu la margini, a carorul unii locuitori au munti estinsi, dar se folosesc in preuna cu ceilalti si de avere comuna; sunt mai departe unii munti isolati, a carorul proprietari nici nu sunt membrii unei comune, si nici-oata nu au portatul sarcini comunale; sunt in fine astfelui de comune, cari possedut munti de acestia pe hotarale altorui comune. Deci daca la statorirea proportiunie s'ar luá de basa si aceste possessiuni de munte, n'ar fi cu dreptu nici ecuabilu, că-ci s'ar impartasi din folosulu comunu si proprietari de aceia, cari n'au nici unu dreptu la elu, éra de alta parte s'ar eschide multi composessori indreptatati.

Spre evitarea acestui reu, imi iau voia a face urmatorulu amendamentu:

In §. 25 dupa lit. b. se se mai adaoge urmatorulu tecstu: „La statorirea proprietelor loru in se potu computa possessiunile de munti privati.“

Ugron Gábor: Una dintre dispositiunile acestui §. este: că din padurile si pasiunile comune numai acelui possessori isi potu capeta separatu competenti'a, carorul se vinu celu puçinu 100 jugere; fiindu in se că in Transilvani'a nu sunt possessiuni extra-ordinarie mari, de aici va urmá, că spesese proportionarei le voru suporta toti comproprietarii, segregare totusi numai pentru unul doui se va efectuá, dar pentru ceilalti va remanea comuniunea si mai departe.

Deci eu propunu acelu amendamentu că in §. acesta in locu de 100 se se puna 50 de jugere.

Küntle Josef: Amendamentul d-lui Gáál este de mare insemnatate, că-ci §. 4 art. LV: 1871, a carui dispositiuni intentionéa a se lamurí prin acelu amendamentu, si pana ací a datu ansa la multe procese, in cari o parte pretinde computarea muntilor privati era alta eschiderea acelora.

Fiindu deci vorba de modificarea unei legi si fiindu că acésta nu se poate face in modu improvisat, facu propunerea că amendamentul d-lui Gáál se se transpună comissiunei juridice spre pertractare si raportare.

Ér' in cătu privesce amendamentul d-lui Ugron, acela nu este acceptabilu, că-ci cine cunóscet teritoriile cele mari din muntii Transilvaniei, va scí că o possessiune de 50 jugere in munti este atátu de neinsemnată, in cătu pe aceea nu se poate executa nici o economia separată.

Ugron Akos: Daca asiu fi avutu cuventu candu s'a adusu art. LV: 1871, asiu fi votatu in directiunea aceea: că mai curendu se se pota inparti padurile de cătu pasiunile, căci este fapta că intre securi este mare antipathie in contra inpartirei pasiunilor, pentru că in partirea n'a folositu numerii, ci a produsu decadentia in prasirea vitelor. Dar acesta nu stă in privint'a padurilor, că-ci remanendu padurile comune, precum dovedesce actualitatea, pe totu locul se se prapadescu. O padure de 50 jugere este unu complecsu, care ilu poate folosi proprietariulu cu resultatul fórt bunu. Deci aderandu la amendamentul d-lui Ugron Gábor rogu pe on. Casa se'l primésca si se fia convinsa că respectivilor nu li se va face nici o vatemare.

Bokross Elek referentulu: Propunerea d-lui Gáál Endre nu se poate considera in cadrul acestui proiectu, pentru că ací este vorba de procedura, pe candu propunerea învolva dispositiuni de legea materiala. Deci nu numai nu o primesca ci nu me potu invói nici cu aceea că se se tramita la comissiunea juridica.

Recunoscu, că este fórt ponderosa, judicatur'a in se nu s'a pronuntat inca asupra §-lui 4 din art. LV: 1871 astfelu că se fia necesitate de intrenirea legislatiunei, ci interpretarea lui stă sub lite, si eu credu că se va decide prin judicatura in sensulu amendamentului, ceea ce asiu dorí si eu.

In cîtu pentru propunerea deputatului Ugron, aceea vine sub alte puncte de vedere. Că în muntii secuiesci cătă cantitate de pasiune și padure s'ar recere că pe aceea se pôta duce o economia de sine, acăsta cestiu se nu este identica pe totu loculu, ci ar trebui decisă în fia-care comuna separată după referințele locale. Era daca vremu se statorim o normă generală, eu ar deredui în totu casulu la acea propunere dintre cele două, care face economia de sine — segregarea individuală — dependenta de mai multu teritoriu.

Binevoiti a consideră că la o asemenea segregare independentă se recere nu numai o órecare marime teritorială, ci și cali, cari se conduca la ele, și mai alesu la munti pentru unu teritoriu de 50 jugere adeseori s'ar recere unu drumu de $\frac{1}{4}$ ba si de $\frac{1}{2}$ milu. Deci candu este vorba se alegu între cele două propunerii, că referentu voiu sprigini pe aceea, care pune că condițiune unu teritoriu mai mare.

(Va urmă.)

Dela Oradea mare.

Invitarea onorabilei inteligenție dela Oradea, memorata in Nr. tr. este acăsta:

P. T. Domnule !

Influentia ce o are directiunea crescerii femeiescii asupra viitorului unei națiuni, este in genere cunoscută.

Nu mai puținu avem cu toti tristă experientia, că nisuintele și zelulu, ce s'au desvoltat in timpul mai din urma si se desvălta si astazi din partea autoritatilor noștri bisericescii cu privire la inaintarea invetiamantului superioru naționalu pentru partea barbatăescă, n'au înbraçat cu aceeași caldura, nu cultivădă in mesura egala si crescerea mai inalta a secului femeiesc, si că in specialu pe vastul teritoriu alu comitatului Bihor, locuitu in mare parte de romani, n'avem macaru unu institutu pentru crescerea de fete romane.

Confrontarea acestoru două impreguriară a datu indemnul si a escitatu in intelligentă nostra de aice dorintă ferbinte, că si pe acestu terenu, se reparaedie cătu se pote de curându neglesele trecutului.

Inca pe la anii 1868—71 se intrunise aici unu comitetu, cu scopulu de a realiză frumosă ideia a infintarii unui institutu de crescere pentru seculu femeiesc, pe calea asociarii, cu sprigini tuturor romaniilor bine simtori.

Apelul acestui comitetu facutu la address'a celor mai de aprópe interessați a datu in tôte partile de cea mai caldurăsa partinire, si colectele, apoi petrecerile publice initiate si esecutate pe acelu timpu, au produs unu rezultatu deplin satisfacatoriu in favorulu insti-tutului.

Pe cătu inse au fostu de inbucurătore succesele incepertului, pe atâtă de trista fu epoca de stagnare ce i-a urmatu.

Dar ideia salutară pe unu timpu data uitarii, o vedemur érasi reinprospetata.

Intelligentă romana din Oradea mare, in adunarea ei tînuta la 28 Augustu a. c. decise a pasi de nou cu aceasta causa pe terenul activitatii, si pentru că activitatea ei se fia condusa in directiunea si dupa modalitatele, ce le va statori întrăgă intelligentia romana din giuru, totu atunci ridică la valoare de conclusu convocarea unei adunari generale pe dio'a de 14 Septembre a. c. st. n., dupa miédiadi la 5 ore in Oradea mare, sală otelului "Arborele verde".

Dreptu aceea, in numele inteligenției din locu, conformu insarcinarii primite din partea aceleia, sub-scrișii vinu a Te invită, P. T. Domnule, la adunarea generală defișta pe terminulu de mai susu, rogandu-te, că insoțită si de alti cunoscuti din giurulu d-tale, se binevoiesci a participă la acea adunare, dandu-ne astfel concursulu moralu la continuarea pasilor intentionati intru realizarea ideii de mare insemnatate.

Din adunarea inteligenției romane oradane, tînuta in Oradea mare la 28 Augustu 1880.

Cu stima

Teodoru Kőváry,

presedinte.

Joanu Popu,

notariu.

Despre publicatiuni si anuntiuri.

Ceea ce erau in stravechime Praecones, mai tardiu la popórale apusene Herold, la cele slave Crainicu = publicatoru, anuntiatoru, vestitoru, inscintiatoru, aceea sunt astazi columnele din urma si suplementele diarielor periodice, inse cu acea diferenția essentială, că heroldii esau in piatie si pe strade, precum esu si astazi tobosierii cu tobole si strigau in gur'a mare ceea ce li se comitteau de cătra auctoritatile publice că se faca cunoscutu poporului, — candu din contra diariile strabatut cu publicatiunile loru de o mîie de ori mai iute si mai departe, preste totu pe unde scîe cătă cineva citi bine. Nu se pote crede ce influenția petrun-dietória au anuntiurile in tôte relatiunile vietiei omenscii, private si publice, spirituale si materiale; dara economia si comerciul trage cele mai mari folose din trensele. Marfi crude si manufacte de tôte calitatile in valoare de milioane nu s'ară vinde cu anii intregi, daca lumea nu ar află din anuntiuri loculu unde se află, precum si pretiul loru. Multime nenumerata de industriari, comercianti, proprietari de mosii, vendu si cumpara mai multu numai luandu in ajutoriu columnele diarielor destinate pentru anuntiuri. Pe lângă o taxa de 2—3

sau de 9—10 florini, ei isi castiga cumparatori si venditori de mii si dieci de mii.

Numai romanii se folosesc pâna acumă forte puținu de acestu mare ajutoriu alu transacțiunilor cotidiane, spre invederat'a loru dauna. Sunt ne-numerati omeni ai trebei, speculanti, carii tînu căte 3—4 diarie, numai că se cîtescă anuntiurile din aceleia, si se caute uneori marfi, alteori persoane, de care au trebuita. Sunt érasi multime de diarie, care se sustinu mai multu numai din taxe de publicatiuni, căci abonamentele nu le-aru ajunge spre a copri spesele loru.

Strainii au inceputu a se folosi de cătiva ani si de diariile romanescii pentru publicatiunile loru, multi cu celu mai bunu resultat.

Socii diverse.

— (Societatea pentru fondu de teatru romanu.) La dorintă manifestata din mai multe parti, adunarea generală convocata la Sibiu pe 19 si 20 Septembre a. c. se amâna pe 17 si 18 Octombrie a. c. stilu nou.

Comitetulu Societatii.

— (Necrológe.) In 12 l. c. năpteau la $1\frac{1}{2}$ óra, dupa unu morbu mai indelungat, au repaosatu in etate de 21 ani d-sior'a

Ecaterin'a Petrascu

fic'a d. capitana in retragere Joanu Petrascu, lasandu in doliu pe iubitulu seu tata, pe fratele Joanu Petrascu locotenentu c. r. in reg. de artil. Nr. 8 si pe sor'a ei Elen'a. Inmormantarea au avutu locu ieri in 14 l. c. in cimiteriul c. r. militari din locu.

Totu in Sibiu au murit d. Gottfried Capesius directoru emeritatu alu gimnasiului de confisune A. B. in etate de 65 ani.

In Brasovu au murit d. Stefanu Russu jude reg. de tribunalu in pensiune, in etate abea de 45 ani.

Cunoscutulu medicu si mare proprietariu din aceasta cetate d. Dr. Gottfried Tellmann au murit in 11 l. c. la Eisenstadt, in urm'a unui inveteratu morbu de rerunchi.

— Dilele acestea se tînă aici tergulu celu mare de tómna, cu care venira si venturi reci cu plóia, ceea ce nu placă nici tărgovetilor nici economilor. Despre rezultatele tărgului speram a dă informatiuni mai pe largu in altu Nr.

— (Legea industriala ungurésca din a. 1872,) despre care se crede preste totu, că este causă ruinei multor mii de familii de ale industriarilor (meseriasi), s'a luat la o revisiune prealibila prin o comisiune specială, convocata de către ministrul br. Gabr. Kemény, in alu carui resortu cade.

— (Érasi batalia jidovésca.) Luni in 6 Septembre dio'a de anulu nou mosaicu, israelitii din Oradea mare neincapăndu toti in templu si voindu a strabate mai multi cu poterea, se luara la bataia atâtă de sangerosă, in cătu numai poterea armata a fostu in stare a'i descelestă pe unii de altii si a implé localulu de arestă cu ei. Acăsta este, pare-ni-se a opt'a batalia jidovésca din acestu anu in Ungaria. De altumentrea si la Clusiu in Transilvania fu mai deunadi mare certă intre jidovi. S'au inmultit preste mesura mai alesu pe la orasie, nu mai potu traî ei de ei, din care causa se si inpingu mereu totu cam spre Moldova, pâna ce mai pe urma se voru mai trage si de acolo spre tările resaritene; pâna atunci inse va fi vai de locuitorii cristianii ai Moldovei.

Tocmai acum primiramu si noi unu anuntiu flagrantu dela deputatulu Victoru Istočczy pentru 12 tractate scrise in cestiunea jidovésca. Pretiulu 5 florini v. a.

— (Érasi furci.) In Oradea mare fu condamnatu la spenjurătore unu altu asasinu si bandit, anume Orosz Mihály.

— (Statistică penitentiareloru in România.) — Dupa o relatiune data de servitulu statisticu de pe lângă ministeriul de interne, numerulu condamnatilor aflati in penitentiare in cursulu anului 1876 a fostu de 9565, dintre care 4030 remasă din 1857 si restulu intrati in anulu 1886. Din acestia liberanduse 5650, au remasă la 31 Decembrie acelu anu 3915 condamnati.

Inpartiti dupa starea civilă, acesti 3915 condamnati se inparti in 1493 necasatoriti, 2077 casatoriti si 347 veduvi.

Numerulu femeilor condamnate e de 141.

Dupa religiune, ortodoxii intra cu cifr'a de 3670; catholici 50; protestantii cu 10; armenii 15; israeliti 151; mahomedani 11.

Profesiunile agricole: plugari, pastori etc., cari sunt si cei mai inculti, au partea cea mai mare intre condamnati; numerulu loru a fostu de 2136; militari 265; servitori, cocisi, comisionari, dileri, etc. 372, la macelari, brutari etc. 134.

Condamnati la munca silnică au fostu 775, la reclusiune 753, si la corectiune 1806.

— (Provocare.) Toti acei P. T. domni si domne, care au binevoitu a primi din partea societății "România-Juna" musicale spre vendiare, sunt cu tóta stim'a rugati, a retramite notele nevendute pâna multu in 8/20 Septembre a. c. sub adress'a: "Societatea academ. România-Juna" Vien'a I, Sonnenfels-gasse Nr. 1, avendu de-a asterne o dare de sama comisiunei revedetore. — Profitam de acăsta ocazie, a adresă tuturor acelora, cari au luat asupra-le sarcină vendarii notelor, deplin'a năstra multiamita.

Vien'a, 4 Septembre n. 1880.

Pentru comitetu :
Sterio Ciurcium p. Emilianu Popoviciu m.p.
pres. secretariu.

N. B. La susu-numit'a societate se mai afă de vendiare: "Fleurs Roumains" polca franc. de Eduard Strauss; "Camelii" polca mazur si "Din'a Dunarii" valsu de C. G. Porumbescu.

Post'a redactiunei.

— Dómnei ***). 1 Sept. Agerimea ochiului si finul tactu femeiesc voru descoperi lucruri prea demne de expozitie si pe acolo, pe unde noi barbati nu aflam niciu. De aceea ve si multiamu inainte din tóta anim'a.

— Sîmleu, 4 Sept. Nu e niciu mai multu, decătu inplinirea celei mai placute datorii, pe lângă stringere de mâna fratișca.

— Oradea, 6 Sept. Namai poimane potemu servî cu respunsu decisivu. Salutare.

— Tasnadu, 7 Sept. Cu tóta placerea. Într'aceea multiamu in numele clasei vinicole.

— Vien'a, 7 Sept. Cătu mai curendu, că dela 1865 de candu se tînuse in Abrudu o dissertatione critica in acăsta materia, puçine urme s'au mai vedutu.

— Turda-Petridu, 8 Sept. Prea bine. Dara ceealata? La cele din 28 Augustu pe cale privata. Salutare la toti.

— Beiusiu 8 Sept. Exemplarile dela 1 Jan. mai sunt 4, dara editorulu nu se pote invoi la acea condițiune.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

10 Septembre st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitatii	1 hectolitru fl. 6.50—7.50
Grâu, amestecat	1 " " 5.—6.
Secara	1 " " 4.80—5.20
Papusioiu	1 " " 4.80—5.20
Ordui	1 " " 4.10—4.50
Ovesu	1 " " 1.70—2.10
Cartof	1 " " 1.60—2.—
Mazare	1 " " 6.50—7.50
Linte	1 " " 9.—10.—
Fasole	1 " " 6.—7.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. " 36.—38.
Untura (unsore topita)	50 " 30.—32.
Carne de vita	1 " " —46
Oua 10 de	" —20.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu secundarul la scol'a romana gr. cath. din Ilv'a-mare, in vicariatulu Naseudului, se scrie concursu pâna in 3 Octobre a. c. st. n. Cu acestu postu e inpreunat unu salariu anuale de 160 fl. v. a. platinduse in rate lunare anticipative. Concurrentii au se-si subterna documentele de lipsă pe terminulu prefisut la subsemnatul senatul scolasticu greco-cath.

Ilv'a-mare, in 5 Sept. 1880.

Senatul scolasticu gr.-cath. de Ilv'a-mare.

Ernaticu de vite.

Pe mosia Darabani, județiulu Dorohoi, gasindu-se fénou de cea mai buna qualitate si pasiune inbelisugata si intinsa, — mocanii cu oi, cai, séu orice altu soiu de vite sunt primiti la ernaticu cu condițiunile cele mai favorabile. Atâtă in privirea indemanarilor cattu si a pretiului a se adressă direct la Curtea mosiei.

(29) 3—6

Editoru si redactoru responsabilu : G. Baritiu.

Tipariul lui W. Krafft.